

ב"ה

ד"ה ועתה ישראל תשל"ז

סה"מ מלוקט ח"ב

קונטרס כ"ף מנחם-אב – תשמ"ח, "לקראת יום כ"ף מנחם-אב, יום הסתלקות-הילולא של הרה"ג והרה"ח וכו' המקובל מוהר"ר לוי יצחק ז"ל שניאורסאהן, אביו של – יבלח"ט – כ"ק אדמו"ר שליט"א, הננו מוציאים לאור את המאמר ד"ה ועתה ישראל גו', שנאמר בהתוועדות דכ"ף מנחם-אב ה'תשל"ז. ... יום א' פ' עקב, שנת הקהל, שנת תשמ"ח".

לה' הארץ ומלאה

Outline:

פרק א, ב: Question 1: What's the connection between מ"ה and מאה?

פרק ג, ד: Explanation of essence and its division into details.

פרק ה: Answer 1 (based on the above explanation): מאה leads to מ"ה and is revealed through מאה.

פרק ו (1): Question 2: What's the connection between the above and ברכות?

פרק ו (2): Explanation of ועתה ישראל: The essence is always strong but can be concealed, and needs revealing.

פרק ז: Continuation: This is specifically our job, and now.

פרק ח: Continuation: By affecting the world, מ"ה is revealed.

פרק ט, י: Answer 2 (based on the above explanation): The idea of ברכות and מאה is to affect the world. This comes from מ"ה and reveals מ"ה.

What? 100!

א) ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה גו'¹, ואיתא בגמרא² תניא ה' ר' מאיר אומר חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך, אל תקרי מה אלא מאה³. ויש לומר, דהטעם על זה שדרשו אל תקרי מה כו' הוא⁴, כי לפי פירוש הפשוט צריך ביאור, מדוע אומר הכתוב ענין זה (שה' אלקיך שואל מעמך רק ליראה גו') בסגנון של שאלה ותשובה, דלכאורה הוה לי' למימר אין ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה גו'. ולכן דרשו אל תקרי מה אלא מאה.

Translate the title פסוק. _____

גמרא: _____

The reason for the גמרא's explanation: _____

והנה ידוע⁵ בכללי הלימוד אל תקרי, שאינו שולל פירוש הענין כפי שהוא נקרא אלא שמוסיף עוד פירוש, ושני הפירושים שייכים זל"ז⁶ [זה לזה]. וצריך להבין הקשר והשייכות דמה ומאה. ובפרט שהחילוק דשני הפירושים הוא (לא רק בתיבה זו עצמה, אלא) גם בכללות הכתוב. דלפי פשוטו הוא שאינו שואל מאומה כ"א ליראה, משא"כ לפירוש הגמרא, מה (מאה ברכות) הוא הדבר שה' אלקיך שואל מעמך.

שולל: Negate.

Question: _____

(ב) והנה מבואר בכ"מ בענין הלימוד אל תקרי, שהפירוש לפי פשוטו הוא ע"י תוכן הפירוש שדרשו חז"ל⁷. ועפ"ז יובן הלשון אל תקרי דמשמע ששולל הפירוש שבפשוטו, דהכוונה בזה, שאי אפשר להיות פירוש זה כי אם ע"י הפירוש הנדרש. ועפ"ז, בנדו"ד [בנדון דידן] – אל תקרי מה אלא מאה, שע"י מאה באים למה. וצריך להבין, דלשון מה מורה שהענין (המדובר) הוא דבר קטן, ובלשון הגמרא⁸ מילתא זוטרת, משא"כ מאה הוא⁹ מספר גדול ועד לשלימות המספר¹⁰, שבכדי להגיע לשלימות צריך לעבודה רבה [וכמו"כ הוא גם בנוגע למאה ברכות כפשוטם, שבכדי לברך מאה ברכות בכל יום גם בשבת וי"ט (ועד"ז ביום התענית¹¹), צ"ל השתדלות מיוחדת¹²], ואיך אומרים שבכדי לבוא למה (מילתא זוטרת) הוא דוקא ע"י מאה (ענין השלימות שבא ע"י עבודה).

(I.e. only through learning the second can we get the first).
הפירוש... הוא ע"י... הפירוש
מילתא זוטרת: A small matter.
השתדלות: Effort

What does אל תקרי mean? _____

Contradiction: _____

Essence & its Division:

(ג) ויובן זה בהקדים מה דאיתא במדרש תהלים עה"פ¹³ [על הפסוק] אחת שאלתי מאת ה' וגו', אמר הקב"ה לדוד, בתחלה אתה אומר אחת שאלתי (גו') שבת בבית ה' ואח"כ אתה שואל כמה שאלות לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו וכו', והשיב דוד ממך למדתי, בתחלה לא באת עלי¹⁴ אלא באחת שנאמר ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה ואח"כ פתחת עלינו במצוות הרבה שנאמר ללכת בכל דרכיו ולדבקה בו וגו'. וצריך להבין, דלכאורה תשובת דוד ממך למדתי אינה מתרצת זה שאמר אחת שאלתי, אלא שאומרת שהשאלה היא על הקב"ה, שבתחלה אומר כי אם ליראה ואח"כ פתח במצוות הרבה.

שבתי: I should dwell.

לחזות בנועם: To see the sweetness.

מדרש: _____

Question: _____

ופירש הרב המגיד¹⁵, שדוד ביקש רק דבר אחד לבד, כי הדברים המפורטים (לחזות בנועם ה' וגו') הם מסתעפים משבתי בבית ה'. ועד"ז הוא במה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה, שהדברים המפורטים (ללכת בכל דרכיו וגו') הם מסתעפים מליראה את ה' אלקיך. אבל, עפ"ז צריך להבין לאיך גיסא, הרי דבר זה (שישנם ענינים כלליים שמסתעפים מהם הרבה פרטים) הוא מובן בפשטות, ולמה צריך ללמוד זה מהקב"ה.

מפורטים: Detailed/Listed.

מסתעפים: Results/Offshoots.

Answer: _____

Question: _____

ונקודת הביאור בזה, דהכוונה כאן בדבר אחד לבד היא לנקודה עצמית שלמעלה מכלל לפרטים. דזהו מ"ש דוד אחת שאלתי, אחת היא יחידה¹⁶, יחיד בעצם, שאינו בגדר התחלקות פרטים (כידוע החילוק בין יחיד לאחד¹⁷). ועד"ז הוא ליראה את הוי', דפירוש ליראה את הוי' (דלשון את מורה על דבר שאינו אלא טפל¹⁸) הוא שאינו מציאות לעצמו כלל, וכל ענינו הוא רק זה שהוא טפל ובטל להוי'¹⁹. וגם להמבואר בתניא²⁰ דמה ה' אלקיך שואל מעמך כ"א ליראה את ה' אלקיך קאי על יראה תתאה, הרי ידוע²¹, דכל הדרגות שביראה שייכות זל"ז. וגם הביטול דיר"ת [דיראה תתאה] הוא מצד עצם הנשמה. וכידוע החילוק בין יראה לאהבה²², דאהבה להיותה מציאות היא מצד הגילויים דהנשמה, ויראה להיותה ביטול היא מצד עצם הנשמה. וזהו ממך למדתי, כי בכדי לקשר הפרטים עם הנקודה העצמית שלמעלה מכלל לפרטים, צריך על זה לימוד ונתינת כח מהקב"ה.

יחיד בעצם: Essentially indivisible.

יראה תתאה: Lower form of fear, which stems from contemplation in Hashem's creation of the world, hence a recognition of their existence.

What is the difference between essence and a rule? _____

What is the difference between אהבה and יראה? _____

והקשר דנקודה העצמית עם הפרטים הוא בשני אופנים. א', באופן דמלמטה למעלה, שע"י הפרטים מגיעים להנקודה. וכמ"ש²³ ויצונו ה' לעשות את כל החוקים האלה ליראה את הוי', שע"י קיום המצוות (תרי"ג מצוות פרטיות) באים ליראה את הוי'. וב', באופן דמלמעלה למטה, שמהנקודה נמשכים ומסתעפים פרטים, ובאופן שגם לאחר שנמשכו הפרטים, מאירה בהם הנקודה העצמית שלמעלה ממקור לפרטים.

How an essential idea connects with the details: _____

All Part of It:

ד) ועפ"ז יש לבאר מה שאמרו אל תקרי מה אלא מאה, מה הוא ביטול כמו ונחנו מה²⁴ [ויש לומר, דזהו שלשון מה מורה על קטנות הדבר (כנ"ל סעיף ב), שהוא ע"ד מ"ש אתם המעט מכל העמים שממעטים את עצמם²⁵], והוא הביטול עצמי שמצד עצם הנשמה. ופירוש מה ה' אלקיך שואל מעמך הוא שה' אלקיך שואל מעמך הביטול דמה²⁶. ומביטול זה מסתעפים אח"כ כל הפרטים שנמנים בהמשך הכתוב, כולל גם ליראה את הוי'²⁷.

Where does תקרי מה lead to? _____

דעם היות שגם הביטול דיראה הוא מצד עצם הנשמה, וביטול זה הוא הנקודה העצמית שממנה מסתעפים הפרטים שלאח"ז (ללכת בכל דרכיו וגו'), מ"מ, מכיון שהביטול הוא בציור דיראה, שענינה הוא (ככל המדות) ההרגש שהוא ירא, הוא בכלל הגילויים דהנשמה, משא"כ הביטול דמ"ה הוא ביטול בעצם. כהביטול דמס"נ²⁸ [דמסירת נפש] שבכאו"א מישראל²⁹, מצד המ"ה שבו, שהוא למעלה מכל הכחות כולל גם כח הרצון, שהרי זה שהוא מוסר נפשו הוא לא מצד הרצון שלו אלא מפני שאינו יכול להפרד ח"ו [חס ושלום] מאחדותו ית³⁰. וזהו מה הוי' אלקיך, שהביטול דמ"ה הוא מפני שהוי' (הוא) אלקיך כחך וחיותך. דמכיון שאלקות הוא החיות שלו, אין שייך כלל שיהי' נפרד ח"ו מאלקות.

Difference between מ"ה and יראה: _____

Explain ביטול דמס"נ: _____

What does אלקיך mean? _____

Concealment & Revelation:

ה) אבל, הביטול דמ"ה שישנו בכא"א מישראל הוא בהעלם. והעלם זה הוא לא רק מפני נפש הבהמית שמעלמת ומסתרת על זה, אלא שגם מצד עצמו הוא נעלם, להיותו למעלה מגילוי³¹. ובכדי שיהי' בגילוי, על זה אמרו על תקרי מה אלא מאה. דמה ומאה הם ב' קצוות. מה הוא נקודה עצמית שלמעלה מגדר פרטים, ומאה הוא ריבוי פרטים עד לריבוי הכי גדול³². ובנפש האדם הוא עשר הכחות כמו שכל אחד מהם כלול מעשר. וע"י העבודה בפרטי הכחות (מאה), מתעורר ומתגלה הנקודה דמ"ה³³. וזהו אל תקרי מה אלא מאה, דמה מצד עצמו הוא למעלה מגילוי – אל תקרי (קרי הוא גילוי³⁴), והתגלותו היא ע"י העבודה דמאה.

קצוות: Extremes.

The problem: _____

The solution: _____

ויתירה מזו, שהגילוי דמ"ה (שנעשה ע"י העבודה דמאה) הוא באופן כללי וגם נרגש בכחות הפרטיים³⁵. ויש לומר שגם זה מרומז באל תקרי מה אלא מאה, כי כאשר הגילוי דמ"ה הוא רק בכללות, אזי, הגילוי הוא רק בנוגע למ"ה (שבתחלה הי' בהעלם ואח"כ נתגלה מהעלמו), וזהו אל תקרי מה אלא מאה, שהקריאה והגילוי דמ"ה צריך להיות לא רק בנוגע להמ"ה אלא גם בכחות הפרטיים, מאה.

Where מ"ה reveals itself. _____

Present-Day Dominion:

ו) אך עדיין צריך להבין, מהי השייכות דמה ה' אלקיך שואל מעמך למאה ברכות דוקא. ויובן זה בהקדים מ"ש (בתחלת הכתוב) ועתה ישראל, ועתה דוקא, ומבאר הצ"צ³⁶ שועתה קאי על ימי שנותינו בעולם הזה, וע"ד מ"ש בסיום פרשה הקודמת³⁷ אשר אנכי מצוך היום לעשותם, וארז"ל³⁸ היום לעשותם ולא למחר לעשותם. דהגם שקיום המצוות יהי' גם בימות המשיח³⁹ (ואדרבה, אז דוקא יהי' כמצות רצונך⁴⁰), מ"מ, קיום המצוות באופן דלעשותם, עשי' מלשון כפי⁴¹, הוא דוקא היום, כי לע"ל [לעתיד לבא] יהי' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ⁴² ובמילא לא תהי' העבודה דאתכפיא⁴³.

Question: _____

Meaning of עתה: _____

וזהו ועתה ישראל⁴⁴, ישראל הוא על שם כי שרית עם אלקים⁴⁵, ההשתררות על כל ההעלמות וההסתרים הנמשכים משם אלקים, עד להעלמות וההסתרים דנה"ב ויצה"ר [דנפש הבהמית ויצר הרע] המפתים את האדם לעשות ההיפך ח"ו, וענין ישראל הוא שהוא משתרר על הרצונות דנה"ב, ועד אשר ותוכל⁴⁵. דבתחלה הם מנגדים והוא משתרר עליהם (אתכפיא), ואח"כ ותוכל, שהוא מנצח אותם (אתהפכא). וזהו ועתה ישראל, שדוקא עתה שישנה מציאות הסט"א [הסטרא אחרא] נק' בשם ישראל על שם כי שרית גו' ותוכל, אתכפיא סט"א ואתהפכא סט"א, משא"כ לע"ל, כיון שאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, לא יקראו בשם ישראל (שרית) אלא בשם ישורון, או בשם (אחר) אשר פי ה' יקבנו⁴⁶, כמבואר בארוכה בדרושי הצ"צ⁴⁷.

שְׂרִית: You have fought (dominated).

וְתוּכַל: And you have overcome.

יְקַבְּנוּ: Will pronounce it.

What does ישראל represent: _____

Meaning of עתה ישראל: _____

Untouchable:

ואומר ועתה ישראל מה, דזה שגם עתה כשישנה מציאות הסט"א, וגם בזמן הגלות ואפילו בעקבתא דמשיחא (עתה ממש), ביכלתו של כאו"א מישראל להשתרר על כל המונעים ומעכבים ולנצחם (שרית גו' ותוכל), הוא מצד המ"ה שבו, בחינת יחידה. כי כיון שבחינת היחידה אין כנגדה לעומת זה⁴⁸, לכן, ע"י שמעורר היחידה שבו, ביכלתו עתה להשתרר על כל המנגדים ולנצחם. וזהו מה שארז"ל⁴⁹ ישראל אע"פ שחטא ישראל הוא [שהוא לא רק יעקב אלא גם ישראל, שם המעלה], כי בכאו"א מישראל, גם כשחטא, היחידה היא בשלימות [וכפס"ד [וכפסק דין] הרמב"ם הידוע⁵⁰, שכאו"א מישראל, גם כשיצרו תקפו לבטל מצוה (ועד שבכדי שיקיים המצוה צריך לכופו ע"י גוים), הוא רוצה לעשות כל המצוות], ולכן ישראל הוא, שיש לו הכח להיות שרית גו' ותוכל.

זה: Opposite forces (i.e. evil).

Where do we have the power from? _____

Untouchable: _____

ומה שאמרו⁵¹ איזהו שוטה המאבד מה שנותנים לו, ואיתא בלקו"ת⁵² שקאי על המ"ה שבנפש [דע"י⁵³ שהוא שוטה, אינו לוחם כנגד הרוח שטות שנכנס בו⁵⁴, הוא מאבד ח"ו את המ"ה שבו], הכוונה בזה היא, שהמ"ה שבו הוא בהעלם ביותר. וכמובן גם מהלשון איזהו שוטה המאבד כו', שהוא בדוגמת דבר האבד, שגם לאחר שנאבד הוא בשלימות, אלא שצריך למצאו⁵⁵, וע"י החיפוש כדבעי – בודאי ימצאנו.

Can מ"ה be affected? _____

For example: _____

וזהו מה ה' אלקיך שואל מעמך, שה' אלקיך שואל ומבקש מעמך (מכא"א מישראל) שהמ"ה שבו יהי' בגילוי. שלא יאבד ח"ו את המ"ה שנותנים לו, וגם אם איבד ח"ו – לחפש עד לגלות את המ"ה ע"י עשיית תשובה. ומדייק מעמך, שגילוי המ"ה יהי' ע"י עבודתו דוקא⁵⁶. דגם כשהתעוררות התשובה היא ע"י הכרוזים שמכריזים מלמעלה⁵⁷, או ע"י שמסבבים סיבות שונות לזה כמ"ש⁵⁸ וחשב מחשבות לבלתי ידח ממנו נדח, הנה זהו רק ההכנה לתשובה, אבל התשובה עצמה נעשית ע"י עבודתו דוקא, מעמך.

כרוזים: Announcements.

מסבבים: Instigate different causes.

לבלתי ידח ממנו נדח: That nobody should go astray.

How do we reveal it? _____

Why Now?

ז) והנה זה שמה ה' אלקיך שואל מעמך הוא עתה דוקא (היום לעשותם), אף שהשלימות דקיום המצוות (כמצות רצונך) תהי' דוקא בימות המשיח, הוא, בכדי שתהי' העבודה דאתכפיא סט"א ואתהפכא סט"א (פי' ישראל), שע"ז דוקא נשלמת הכוונה דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים⁵⁹. ואף שתכלית השלימות תהי' לע"ל דוקא (כנ"ל), הרי תכלית השלימות דלע"ל הוא שאז יהי' גילוי עצמות אוא"ס בעוה"ז [בעולם הזה] הגשמי, תחתון שאין תחתון למטה ממנו⁶⁰, ושלימות זו נעשית ע"י מעשינו ועבודתנו עכשיו⁶¹, ע"י בירור וזיכוך העולם כמו שהוא עכשיו דוקא.

Why now? _____

ובשביל זה ירדה הנשמה למטה, שעיקר הכוונה בזה הוא לא בשביל עליית הנשמה שנעשית ע"י הירידה, אלא בכדי לברר ולזכך את הגוף ונה"ב וחלקו בעולם⁶², שע"י זה יהי' הגילוי בעוה"ז הגשמי ותושלם הכוונה דדירה בתחתונים, כמבואר כל זה בארוכה בתניא⁶³.

Why did the soul come down? _____

Into the World We Go:

ח) והנה מכיון שהכוונה בירידת הנשמה למטה היא לעשות את העולם דירה לו ית', הרי מובן, שענין זה (עשיית הדירה לו ית') הוא ענין עיקרי במעמדה ומצבה. דכאשר אינה ממלאה ח"ו את שליחותה ותפקידה, גם כשיש לה גילויים הכי נעלים, חסר העיקר, ולאידך, ע"י שמשלמת הכוונה דדירה בתחתונים, נעשה בה עלי' גדולה ונפלאה לאין קץ⁶⁴.

In its condition and circumstance: במעמדה ומצבה

When is the soul proper? _____

ועפ"ז יובן שהעבודה דמאה שעל ידה נעשה הגילוי דמ"ה היא מאה ברכות השייכים לבירור וזיכוך העולם (כדלקמן), אף שהגילוי יכול להיות לכאורה גם ע"י העבודה בפרטי הכחות דהנשמה, ללכת בכל דרכיו וגו', כי השלימות דהנשמה, גם המ"ה שבה, היא דוקא ע"י שממלאה את תפקידה ושליחותה. וזהו ועתה ישראל מה, דע"י שע"י המ"ה דהנשמה הוא עובד העבודה דישראל (אתכפיא סט"א ואתהפכא סט"א) עתה, שע"י זה הוא ממלא את הכוונה שבשבילה נברא, ע"י דוקא, הוא תכלית העילוי (גם) של המ"ה שבו.

Why specifically through ברכות? _____

ט) וזהו חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום, דענין הברכות הוא שיהי' המשכת גילוי אלקות לא רק בישראל אלא שעל ידם יומשך גילוי אלקות בעולם. וכמו שאומרים בנוסח הברכות ברוך אתה הוי' אלקינו מלך העולם, שיומשך (ברוך) הגילוי דהוי' בישראל, אלקינו, וע"י יומשך הגילוי בעולם, מלך העולם⁶⁵.

Meaning of ברכה: _____

ובעולמות גופא, ההמשכה שע"י הברכות היא (בעיקר) בעולמות התחתונים. וכמ"ש⁶⁶ ברוך הוי' אלקי ישראל מן העולם ועד העולם, שיומשך מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא⁶⁷. דעלמא⁶⁸ דאתכסיא הם עולמות העליונים שהם בטלים לאלקות, כמו דגים שבים שמכוסים ובטלים להמים, ועלמא דאתגליא הם עולמות התחתונים, ובפרט עוה"ז הגשמי, שנראים ליש ודבר נפרד, וענין הברכה הוא שיומשך גילוי אלקות גם בעולמות התחתונים עד בעוה"ז הגשמי.

Concealed/Revealed world: עלמא דאתכסיא/דאתגליא

Where to? _____

Get Into Everything:

וכיון שכל מה שברא הקב"ה בעולמו לא ברא דבר אחד לבטלה⁶⁹, וכל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו⁷⁰, צריך להמשיך גילוי אלקות בכל דבר שבעולם, שיהי' נרגש בו בגילוי שנברא לכבודו ית'. וזהו"ע מאה ברכות, דמאה הוא ריבוי הכי גדול [וכידוע⁷¹ שכללות האותיות הם בג' הסוגים דיחידות עשיריות ומאות], דריבוי הו"ע הפרטים, וענין מאה ברכות הוא שיומשך גילוי אלקות בכל הפרטים שבעולם.

Units, tens and hundreds: יחידות עשיריות ומאות

Meaning of 100: _____

ויש להוסיף בזה ע"פ הידוע⁷² בענין המספרים יחידות עשיריות מאות, דלפעמים מבואר, שמספר המרובה הוא למעלה, וכל שנמשך למטה יותר, מתמעט המספר (מאות בכתר ויחידות במלכות). ולפעמים מבואר, שלמעלה הוא מספר יחידות, וכל שנמשך למטה יותר, מתרבה המספר (יחידות בכתר ומאות במלכות). וידוע הביאור בזה⁷², דשני אופנים אלו הם באורות וכלים. דבאורות, מספר המרובה הוא למעלה, ובכלים מספר המרובה הוא למטה. ועפ"ז יש להוסיף ביאור בהמספר מאה ברכות, כי מהחילוקים שבין עלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא הוא, שבעלמא דאתכסיא העיקר הוא האורות ובעלמא דאתגליא העיקר הוא הכלים, וכיון שענין הברכות היא ההמשכה מעלמא דאתכסיא לעלמא דאתגליא (כנ"ל), היינו שהענינים דעלמא דאתכסיא (אורות) יהיו בגילוי גם בעלמא דאתגליא (כלים), לכן צריך לברך מאה ברכות, להמשיך ריבוי האורות דעלמא דאתכסיא בהכלים דעלמא דאתגליא. ועד שיומשך זה בריבוי הנבראים שבעולם הזה הגשמי, דענין מה רבו מעשיך ה'⁷³ (ההתחלקות לריבוי פרטים) הוא בעיקר בעוה"ז הגשמי דוקא.

Revelations of אלקות and filters ("vessels") that conceal the amount of revelation.

Kabbala of 100: _____

The End:

יו"ד) וזהו ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך אל תקרי מה אלא מאה, שבכדי שיוכל להיות העבודה דמאה ברכות, להמשיך ריבוי האורות שלמעלה (ריבוי באיכות) בריבוי הנבראים שלמטה (ריבוי ההתחלקות לפרטים), הוא ע"י המ"ה שבנפש, דמ"ה הוא נקודה עצמית שלמעלה מגדר מספר (שאין שיך בה ענין הריבוי, גם לא ריבוי באיכות). וע"י העבודה דמאה ברכות, ע"ז גופא מתגלה המ"ה שבו. ולא עוד אלא שכיון שהתכלית דירידת הנשמה למטה, כולל גם ירידת המ"ה דהנשמה, הוא בכדי להמשיך גילוי אלקות בעולם [כמו שהוא עכשיו, עתה, ע"י העבודה דישראל על שם כי שרית גו' ותוכל], לכן, ע"י שהאדם ממלא את תפקידו ושליחותו, נעשה עילוי גם בהמ"ה שבו.⁷⁴

איכות: Quality.

Meaning of the פסוק: _____

וכיון שכבר נמצאים בסוף זמן הגלות, וכל אחד מישראל השלים כבר את העבודה דהיום לעשותם, דהבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן⁷⁵ – הנה מיד הן נגאלין⁷⁵, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז תושלם הכוונה דדירה בתחתונים, שיהי' גילוי אלקות בעוה"ז הגשמי ובכל הפרטים שבו, וישראל [שהם המשיכו הגילוי בעולם] יהיו במדריגה נעלית עוד יותר⁷⁶, וכל זה – בקרוב ממש בעגלא דידן.

Where we are holding: _____

Summary Questions:

- How does one פירוש lead to the second?
- What does this מאמר explain about the untouchability of מ"ה?
- What does this מאמר explain about how מ"ה affects our עבודה?
- What is our תכלית?
- What is the idea of a ברכה?
- How does מ"ה connect with ברכות?

- (1) פרשתנו (עקב) י, יב.
(2) מנחות מג, ב.
(3) תוספות שם (מפרש"י). וראה חדא"ג מהרש"א שם. וכ"ה בתניא רבתי בתחלתו. ערוך ערך מאה.
שו"ע אדה"ז או"ח רסמ"ו. ובכ"מ.
(4) ראה של"ה חלק תושבע"פ כללים בערכו אות א בסופו (תג, סע"א), דהלימוד "אל תקרי" (ע"פ רוב) הוא "משום שיש איזה קושיא המורה כן". וראה גם חדא"ג מהרש"א שם "אל תקרי מה כו' דלפי פשוטו... קשה".
(5) ראה ס' הליכות אלי ס"ג. ועיין מו"נ ח"ג פמ"ג. שו"ת הרדב"ז ח"ג תשובה אלף סח (תרמג). אנציקלופדי' תלמודית ח"ב ערך אל תקרי.
(6) כמו כל הפירושים שבפסוק אחד, ששייכים זל"ז (וידוע הראי' לזה מ"שעטנז" (נדה סא, ב) – ראה לקו"ש ח"ג ע' 782. ובכ"מ). וי"ל, שבהלימוד אל תקרי – השייכות דשני הפירושים היא ביותר, ראה לקמן סעיף ב.
(7) ראה סה"מ ה'תש"ג ע' 141 בענין "א"ת הליכות אלא הלכות" (נדה בסופה), "דהליכות עולם הוא ע"י ההלכות". ושם ע' 144 בענין "א"ת העיר אלא האיר" (ב"ר פ"ב, ג) שההתעוררות "היתה ע"י אור וגילוי".
(8) ברכות לג, ב.
(9) ראה גם חדא"ג מהרש"א למנחות שם, שמה מורה על דבר קטן וע"י שמוסיפים בו אל"ף "נעשה מאה בסוד אי"ק".
(10) ראה לקמן הערה 32.
(11) בשו"ע אדה"ז או"ח רסמ"ו ש(דוקא) בשבת חסרים י"ג ברכות ו"צריך למלאותן בפירות ומיני בשמים", משא"כ ביום התענית ישנם ק' ברכות (בלי השתדלות). אבל, זהו כי בשו"ע שם מונה "ברכת יראו עינינו" בתפלת ערבית וב' ברכות על כוס שברבה"ז בסעודת הלילה. ומזה, דאלו שאינם נוהגים בזה – גם ביום התענית צריכים השתדלות להשלים מאה ברכות.
(12) ראה בארוכה שו"ע אדה"ז שם.
- (13) תהלים כז, ד. הובא ביל"ש עה"פ (רמז תשו). – הלשון כאן נעתק מלקו"ת מסעי צו, סע"ב.
(14) כ"ה בלקו"ת ובמדרש תהלים (וביל"ש שם: בתחלה אמרת). אבל במדרש תהלים באבער כאן: לנו. ועד"ז להלן שם במקום תיבת "עלינו" – "לנו".
(15) הובא בלקו"ת שם ואילך. אוה"ת פרשתנו ע' תקעה. רד"ה אחת שאלתי תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב ס"ע א'קיד). ועוד.
(16) סד"ה אחת שאלתי הנ"ל (המשך הנ"ל ע' א'קכב). וראה תוד"ה עד אחת – מנחות יח, א.
(17) תו"א ר"פ וארא. לקו"ת בלק ע, א. ובארוכה אמרי בינה שער הק"ש פ"ח. ובלקו"ת ואמ"ב שם – גם בנוגע ליחידה.
(18) ראה ב"ק מא, ב: את בשרו, את הטפל לבשרו (הובא באוה"ת שבהערה הבאה).
(19) אוה"ת שם ע' תקפב. לקו"ת במדבר יג, ב. ועוד.
(20) פמ"ב (ס, סע"ב).
(21) ראה תו"א קיד, ד. לקו"ת ראה לא, א. ביאור"ז לאדהאמ"צ פא, א-ב. ביאור"ז להצ"צ ע' תכג.
קונטרס העבודה פ"ג (ע' 18).
(22) ראה קונטרס העבודה שם.
(23) ואתחנן ו, כד. וראה תניא ספכ"ג. לקו"ת במדבר שם. מסעי צו, ג.
(24) בשלח טז, ז (הובא בגמרא ובפרש"י שבהערה הבאה). אוה"ת שם ס"ע תקפא. שם ע' תקעה.
(25) ואתחנן ז, ז. חולין פט, א. פרש"י שם עה"פ.
(26) אוה"ת שם ע' תקפב. סד"ה אחת שאלתי תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב ע' א'קכא).
(27) באוה"ת ובהמשך תער"ב שם, דליראה את ה' ו"מה" הם ענין אחד. ויש לומר, שזהו – בכללות, אבל בפרטיות שני ענינים הם, כבפנים.
(28) להעיר גם מסה"מ אידיש ע' 212. שם ע' 214.
(29) להעיר מהמבואר בקונטרס העבודה שבהערה 21, שהטעם על זה "שיש בנ"א שבטבע בתולדתם יש בהם קבלת עומ"ש ויראת אלקים... משא"כ באהבה לא מצינו שיהי' אוהב ה' בטבעו ותולדתו"

תקפג "בחי' מה הוא שאין לו לעומ"ז". ולהעיר ג"כ
מלקו"ת בלק סט, ג (הובא בלקו"ת פינחס שבהערה
52), דמ"ה שבנפש הוא הרצון שלמעלה מהטעם,
ושם (סז, ד) "שאין דוגמתה ולא בערכה נמצא
בגשמיות כלל רק לה' לבדו".
(49) סנהדרין מד, א.
(50) הל' גירושין ספ"ב.
(51) כ"ה בהמצויין בהערה הבאה. וראה חגיגה ד, א.
ירושלמי גיטין פ"ז ה"א.
(52) פינחס עו, ב. מסעי צא, סע"ג. ועוד. וראה גם
לקו"א להה"מ (הוצאת קה"ת) סכ"ב (ח, א). או"ת
קג, א (בהוצאת קה"ת תשד"מ ואילך – סתכ"ג).
(53) ראה לקו"א ואו"ת שם. וראה לקו"ת מסעי
שם.
(54) דאין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח
שטות – סוטה ג, א.
(55) ובל' חז"ל (מכות כד, סע"א) "אבידה
המתבקשת" (ונמצאת לאחר זמן – פי' רבינו גרשום
שם).
(56) ראה גם אוה"ת שם ע' תקפא.
(57) ראה כש"ט (הוצאת קה"ת תשנ"ט) בהוספות
סק"א-ב. וש"נ.
(58) שמואל-ב יד, יד. וראה תניא ספ"ט. הל' ת"ת
לאדה"ז פ"ד ה"ג. וראה אוה"ת פרשתנו ע' תקד.
(59) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. ב"ר ספ"ג.
במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.
(60) תניא פל"ו.
(61) שם רפ"ז. וראה ד"ה והי' עקב גו' ה'תשכ"ז
(סה"מ מלוקט ב' ע' סז ואילך).
(62) תניא שם (מח, ב), מע"ח שער כו (שער הצלם)
פ"א.
(63) פל"ו ופל"ז.
(64) כ"ה הלשון בלקו"ת ראה כט, א. ומדבר שם
בענין העלי' דהנשמה מצד זה שהיא משלמת
הכוונה – ראה שם כח, ד. וראה בארוכה לקו"ש
חט"ו ע' 248 ואילך.
(65) אוה"ת שם ס"ע תקפא ואילך.
(66) תהלים קו, מח.
(67) אוה"ת שם ס"ע תקעג.
(68) ראה בארוכה מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"א ע'
שסט ואילך.
(69) שבת עז, ב.
(70) אבות ספ"ו.
(71) וראה גם לקו"ת ר"פ ברכה. חדא"ג מהרש"א
שבהערה 9.
(72) ביאורו"ז לאדהאמ"צ (בהוספות) חיי שרה קלא,
ג ואילך. תו"ח חיי שרה קכו, ד. המשך תער"ב ח"א
פל"ד (ע' נח). ועוד.
(73) תהלים קד, כד.
(74) ע"פ מ"ש בפנים יש לתווח הביאור שבפנים
המאמר שמ"ה הוא נקודה עצמית שלמעלה מגדר
מספר, עם הביאור שבאוה"ת (ע' תקפח) שמאה
הוא למעלה ממה – כי ע"י העבודה דמאה (ברכות)
נעשה עילוי שלמעלה גם מהנקודה דמ"ה.
(75) רמב"ם הל' תשובה פ"ז ה"ה.
(76) ראה גם תניא ספ"ו.

הוא כי (שרש) היראה היא למעלה מהאהבה. עיי"ש.
ועפ"ז יש לומר, דזה שכח המס"נ הוא בכאו"א
מישראל, משא"כ היראה – הוא לפי שהמס"נ היא
למעלה יותר גם מהיראה.
(30) ראה תניא ספ"ח "שאי אפשר כלל". וראה
בהמשך תרס"ו ע' רסז, דזהו שענין המס"נ הוא
בקדושה דוקא, דהמס"נ שיש בסט"א היא "שהוא
רוצה למסור נפשו, לא שהוא מוכרח לזה", משא"כ
בקדושה, המס"נ היא מצד תוקף ההתקשרות שלו
באלקות "שא"א לו כלל לזוז מזה וא"א להיות
באופן אחר ח"ו", ולכן הוא מוסר נפשו "גם שאינו
רוצה בזה באמת, כי רוצה הוא לחיות".
(31) ראה לקו"ת שה"ש ה, ד בפירוש הכתוב אל
תראוני שאני שחרחורת (שה"ש א, ו) – שחרות
כפולה. עיי"ש.
(32) דבאותיות, מספר הכי גדול הוא מאות – ראה
חדא"ג מהרש"א שבהערה 9. לקמן סעיף ט.
(33) ראה אוה"ת פרשתנו ס"ע תקעג "שע"י מאה
ברכות יבוא לגילוי בחי' מ"ה".
(34) להעיר מאגה"ק סי"ט (קכח, א).
(35) וכנ"ל סוס"ג, שהקשר דהנקודה עם הפרטים
הוא הן מלמטלמ"ע והן מלמעלמ"ט.
(36) באוה"ת שם ע' תקעח ואילך. ושם ע' תקסז: וע'
באוה"ח פי' ועתה על עולם הזה עולם המעשה מה
שאין כן לעולם הבא נעשה חפשי מן המצוות.
(37) ואתחנן ז, יא.
(38) עירובין כב, א. וש"נ.
(39) אגה"ק סכ"ו (קמה, סע"א ואילך).
(40) ראה תו"ח ר"פ ויחי (צה, א. צו, ג-ד). אוה"ת
ויחי כרך ו תתשכח, ב ואילך. שם כרך ז תתתסח,
סע"ב ואילך. המשך וככה תרל"ז פי"ז ואילך. ד"ה
מצה זו תר"ם פס"ג. ובכ"מ.
(41) ראה לקו"ת בחוקותי מח, א. ד"ה ועבדי דוד
תרצ"ט (סה"מ תרצ"ט ע' 191 ואילך). ובכ"מ.
(42) זכרי' יג, ב.
(43) בעירובין שם "היום לעשותם ולא למחר
לעשותם, היום לעשותם ולמחר לקבל שכרם".
וע"פ מ"ש בפנים יש לומר, ש"למחר" קאי על
ימיה"מ – ועל זה אומר "ולא למחר לעשותם",
דהגם שגם אז יהי' קיום המצוות, לא יהי' באופן
ד"לעשותם", עשי' מלשון כפי'. משא"כ "למחר"
הב' קאי על זמן התחי', שאז יהיו מצוות בטילות –
ועל זה אומר בפשטות "למחר לקבל שכרם", שאז
לא יהי' עשיית המצוות בכלל, אלא "לקבל שכרם".
ועפ"ז יומתק שבפעם הראשונה נאמר "ולא למחר
לעשותם" – השלילה דעשי' (מלשון כפי'), ובפעם
השני' – "לקבל שכרם".
(44) באוה"ת פרשתנו (ד"ה איתא בילקוט) סוס"א
(ע' תקעט): וכמ"ש לקמן בענין ישראל לשון שר
שהוא להיות השתררות על נה"ב כו'. – ראה שם
ס"ד (ע' תקפא). וראה אוה"ת שם בביאור לד"ה
הנ"ל (ע' תקפד ואילך).
(45) וישלח לב, כט.
(46) ראה ישעי' סב, ב.
(47) אוה"ת שם ס"ע תקעח ואילך.
(48) לקו"ת תצא לז, ג. מאמרי אדהאמ"צ דברים
ח"ב ס"ע תקמב ואילך. וראה גם אוה"ת שם ס"ע